

ONL voor Ondernemers
Tournooiveld 3
2511 CX Den Haag

Den Haag, 19 december 2021

Betreft: Ondernemers in (financiële) nood na afkondiging van keiharde kerstlockdown

Geachte leden van het kabinet,

Ondernemend Nederland krijgt opnieuw een harde lockdown voor haar kiezen. Alleen essentiële winkels mogen openblijven, zo werd gister duidelijk. Nog een lockdown kan voor veel ondernemers de doodsteek zijn vanwege de schuldenproblematiek waar ze nu inzitten en door de zwakke balansen. Om nog maar te zwijgen over het eigen inkomen van ondernemers, dat ook onder grote druk staat. Ondernemers stellen zichzelf de vraag: doorgaan of voorgoed sluiten?

Twee keer eerder moesten onder andere de horeca, detailhandel, evenementen en de cultuursector hun deuren sluiten. Tussen de lockdowns door kregen ondernemers de afgelopen twee jaar doorgaans met flinke beperkende maatregelen te maken om het coronavirus een halt toe te roepen. Dat alles heeft ertoe geleid dat nu het incasservermogen van ondernemers echt op is.

Dit demissionaire kabinet zal alles uit de kast moeten trekken om ondernemers door deze lockdown heen te loodsen, want anders dan aan het begin van de coronapandemie hebben ondernemers 20 miljard aan belastingsschuld opgebouwd, zijn de private schulden gigantisch en ook de (inkomens-) reserves zijn op. Ondernemers zien opnieuw de omzet verdampen, de schulden nog meer oplopen en moeten steeds vaker met privévermogen bijspringen om de financiële gaten te dichten. Dit geldt in het bijzonder voor zelfstandig ondernemers die lang niet allemaal uit de voeten kunnen met de versoepelde Bbz-regels. ONL voor Ondernemers wil daarom zo snel mogelijk in gesprek met de desbetreffende bewindspersonen over de aanpak van de schuldenproblematiek van ondernemers.

Ook roept ONL dit kabinet op om te stoppen met paniekvoetbal, maar in plaats daarvan te kiezen voor een langetermijnbeleid. Maatregelen worden steeds op het laatste moment genomen. Hierdoor hebben ondernemers geen enkele tijd om zich voor te bereiden en dat ondermijnt het begrip en draagvlak voor het coronabeleid. Vooral omdat zij de rekening gepresenteerd krijgen. Ondernemend Nederland kan niet langer van lockdown naar lockdown geloodst worden, de veerkracht is er echt uit. Hoe onvoorspelbaar dit coronavirus ook is, ondernemers verdienen zo snel mogelijk perspectief. Een jaarlijkse coronaprik, net zoals de grieprik, kan wat ONL betreft onderdeel uitmaken van een langetermijnvisie.

Dan het aangepaste corona-steunpakket voor ondernemers, dat in ieder geval tot april 2022 geldt. Dat dit kabinet volgend jaar af wil van de steunpakketten vindt ONL wat voorbarig. Liever ziet ONL dat de overheid getroffen ondernemers financieel blijft ondersteunen zolang er coronabeperkende maatregelen gelden. En dat zou zomaar eens langer kunnen gaan duren dan het eerste kwartaal van 2022. Zodra er geen steunpakketten meer nodig zijn, moet de nadruk komen te liggen op een krachtig herstelbeleid zodat de getroffen ondernemers weten hoe ze uit deze crisis kunnen komen.

ONL heeft de afgelopen weken intensief gepleit voor een ruimhartig steunpakket. Het voorliggende pakket voldoet daar in grote mate aan, maar in het licht van de harde lockdown moet - en kan - het steunpakket snel aangescherpt worden. ONL denkt daarbij aan de volgende aanvullende aanpassingen in het steunpakket in het vierde kwartaal van 2021 en het eerste kwartaal van 2022:

Maatregelen ter verbreding en verbetering van de TVL en de NOW

- Herintroduceer snel weer de eenmalige **opslag Horeca Voorraad en Aanpassingen (HVA)** als voorraadvergoeding voor ondernemers in de horeca, catering en evenementen die voorraden hebben moeten weggooien door de massale last-minute annuleringen. Het is daarbij zaak dat deze ondernemers snel gecompenseerd worden voor deze onvoorziene geleden schade. Keer de HVA dan ook op zeer korte termijn uit aan ondernemers die daar recht op hebben.
- Aangezien ondernemers geen omzet kunnen draaien is een volledig vergoedingspercentage op zijn plaats. Voor de **NOW** geldt nu een maximaal **vergoedingspercentage** van 85%, dat moet **100%** worden. Voor de TVL geldt gelukkig al het maximale vergoedingspercentage, dat is meer dan terecht.
- Verlaag binnen de **TVL** voor Q4 2021 **de eis van 30% omzetverlies naar 20%**. De TVL wordt berekend over het gehele vierde kwartaal, van oktober tot en met december 2021. De eerder verscherpte coronamaatregelen gelden sinds 13 november. Aangezien ondernemers de eerste maand van Q4 2021 nog nagenoeg volledig hebben kunnen draaien is de 30% verlies over het hele kwartaal niet reëel.
- ONL pleit naast de verlaging van de drempel naar 20% omzetverlies binnen de TVL ook voor een **nader onderzoek naar de toegankelijkheid van de referentieperiode** (Q4 2019 of Q1 2020) en het gebruik van alleen de maanden november en december voor het berekenen van de TVL. Dat laatste geldt nu al voor de NOW.
- ONL vreest dat deze lockdown langer gaat duren dan tot 14 januari. Het verleden leert ons dat het coronavirus, en de daarmee gepaarde maatregelen, zich moeilijk laat voorspellen. Toch blijven de TVL en de NOW van ondernemers vragen om het verwachte omzetverlies per kwartaal op te geven. Dat is voor ondernemers niet meer in te schatten. De onzekerheden zijn simpelweg te groot. Voor NOW Q4 2021 geldt dat je de tegemoetkoming voor een periode van 2 maanden kan aanvragen, in lijn met de periode waarin de strenge coronamaatregelen gelden. Echter, voor Q1 geldt weer dat er per kwartaal gekeken wordt naar het omzetverlies. Hetzelfde geldt voor de TVL. Het is op dit moment, nogmaals, zeer ongewis wanneer de harde lockdown wordt opgeheven, waardoor het voor ondernemers ontzettend lastig wordt om hun verwachte omzetverlies in Q1 2022 voor de **TVL en de NOW** door te geven. Wil je ondernemers perspectief bieden, dan kan je beter **per maand gaan rekenen**. Dat voorkomt dat ondernemers nu voor het hele kwartaal (te veel) aan voorschot krijgen, maar straks weer een gedeelte moeten terugbetalen als blijkt dat zij toch nog omzet kunnen draaien in Q1.
- Nieuwe ondernemers dachten, terecht, dat de coronacrisis achter ons lag. De huidige werkelijkheid maakt dat er nader moet worden bekeken of deze ondernemers ook aanspraak kunnen maken op enige vorm van steun. Mocht dat nog steeds niet het geval zijn, dan moet er opnieuw gekeken worden naar de steun voor starters.

Fiscale maatregelen

- **Bijzonder uitstel van betaling** voor ondernemers is vooralsnog verlengd tot en met 31 januari 2022. **Verleng** deze periode nu dat er een harde lockdown is afgekondigd.
- Als ondernemers in eerdere aanvraagrondes van de TVL en of NOW te veel voorschot heeft ontvangen, moeten zij dit terugbetalen. Dit gegeven leidt nu tot de hele kromme situatie dat er ondernemers zijn die enerzijds kampen met een terugbetaalregeling van de NOW en/of TVL,

terwijl zij tegelijkertijd opnieuw steun aanvragen voor de nieuwe aanvraagronde. Dat kan toch zeker niet de bedoeling zijn? ONL pleit er dan ook voor dat de **terugbetalingsverplichting voor de TVL en de NOW tijdelijk wordt stilgelegd**.

- **ONL wil in gesprek met kabinet over de schuldenproblematiek van ondernemers.** ONL deelt de mening van dit kabinet dat het generiek kwijtschelden van belastingschulden niet de oplossing is, toch spreekt ONL steeds meer ondernemers die met gigantische schulden rondlopen. Het gaat hierbij overigens niet alleen om de belasting, maar ook om private schulden. Het ontbreekt deze ondernemers volledig aan perspectief. ONL gaat graag op een zo'n korte mogelijke termijn met dit kabinet in gesprek over de schuldenproblematiek van Ondernemend Nederland.
- Mocht dit niet mogelijk blijken, **verruim** dan in ieder geval de **tussenspauzes tussen ophoging invorderingsrente**. Ondernemers hebben tegen een percentage van 0,01% de belastingschuld opgebouwd en moeten straks de belastingschuld terugbetalen met de druk van een steeds hoger wordend percentage, van uiteindelijk 4% per 1 januari 2024. De druk die hiermee op ondernemers wordt gezet voelt niet eerlijk.
- **Verschuif de startdatum van 1 oktober 2022 voor het terugbetalen van de belastingschuld op** naar een later moment om zo onnodige financiële stres bij ondernemers te voorkomen.
- Vanwege de nieuwe lockdown moet het demissionaire kabinet **eerdere tijdelijke fiscale coronamaatregelen opnieuw introduceren**. Denk hierbij aan de verlaging van de gebruikelijk-loonregeling en de verhoging van de werkkostenregeling.

Steunmaatregelen voor evenementen

- **De vergoeding via de garantieregeling evenementen moet nu echt gaan doorsijpelen naar de onderliggende keten-/toeleveranciers.** De Raad voor Cultuur heeft geconcludeerd dat het doorsijpeleffect bij de voorgaande steunpakketten onvoldoende was, terwijl dit wel de bedoeling van de minister is. ONL blijft signalen ontvangen dat de evenementenvergoedingen onvoldoende doorsijpelen naar de keten en vraagt om adequaat ingrijpen van de minister. Temeer omdat er veel zelfstandigen als toeleverancier werken. Zij kunnen vooralsnog ook niet terugvallen op de TOZO.
- Zet in op een **snellere openstelling** van de Aanvullende Tegemoetkoming Evenementen (**ATE**).

Afsluitend, het is heel triest dat er weer een harde lockdown nodig is. Het is essentieel dat ondernemers maximaal compensatie krijgen, maar besef tegelijkertijd dat het steunpakket niet voorziet in het eigen inkomen van de ondernemer. Ga daarom aan de slag met de schuldenproblematiek en de zwakke balansen van ondernemers. Zorg er ook voor dat dit laatste keer is dat zulke maatregelen nodig zijn. Dit is voor veel ondernemers anders niet vol te houden. De veerkracht bij hen is weg.

Met ondernemende groet,

Hans Biesheuvel
Voorzitter ONL voor Ondernemers